

BOSHLANG'ICH MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI RIVOJLANTIRISH VA TARBIYALASHDA MEDIANING O'RNI

Radjabova Ismigul Rustamovna

“Iqtisodiyot va pedagogika universiteti” nodavlat ta’lim muassasasi “Kompyuter tizimlari” kafedra katta o’qituvchisi, mustaqil ilmiy izlanuvchi.

ismigulradjabova73@gmail.com

Xidirova Iroda Abduqodir qizi

“Iqtisodiyot va pedagogika universiteti” nodavlat ta’lim muassasasi Xorijiy tillar va Jismoniy madaniyat fakulteti “Xorijiy til va adabiyoti rus tili” yo’nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqola bolalarning rivojlanishi, dunyo qarashini shakllantirishga samarali ta’sir ko’rsatadigan, boshlang’ich maktabgacha yoshdagi bolalarni media ta’lim bilan tanishtirish, ta’lim sohalarida foydalanishni o’z ichiga oladi. Hayvonlar haqidagi ertaklar yosh bolalar orasida eng mashhurdir. Unda bolalarni tanib olish lahzasi o’ziga jalb etadi. Umumiy qabul qilingan davriylashtirishga ko’ra maktabgacha yoshdagi yosh 3 yoshdan 4 yoshgacha bo’lgan bolaning shaxsiyatining rivojlanish davri hisoblanadi. .

Tayanch so’zlar: Maktabgacha yoshdagi bolalar, media ta’limga hush kelibsan bolajon.

РОЛЬ СМИ В РАЗВИТИИ И ОБРАЗОВАНИИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Раджабова Исмигуль Рустамовна

старший преподаватель кафедры «Компьютерные системы» НОУ «Университет экономики и педагогики», независимый научный сотрудник.

ismigulradjabova73@gmail.com

Хидирова Ирода Абдукодир кизи

НОУ «Экономико-педагогический университет», факультет иностранных языков и физической культуры, студентка 2 степени, «Иностранный язык и литература, русский язык».

Аннотация

В данной статье рассматривается внедрение медиаобразования среди детей младшего школьного возраста, которое оказывает эффективное воздействие на развитие детей, формирование мировоззрения, и его использование в сфере образования. Сказки о животных пользуются наибольшей популярностью среди детей младшего возраста. Момент узнавания привлекает детей. Согласно общепринятой периодизации, дошкольный возраст – это период развития личности ребенка от 3 до 4 лет.

Ключевые слова: дошкольники, добро пожаловать в медиаобразование, малыши.

THE ROLE OF MEDIA IN THE DEVELOPMENT AND EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN.

Radjabova Ismigul Rustamovna

senior lecturer of the Department of Computer Systems of the non-governmental educational institution University of Economics and Pedagogy, independent scientific researcher.

Khidirova Iroda Abdukodir kizi

daughter of NOU "Economic and Pedagogical University", faculty of foreign language and physical culture, student 2nd level, "Foreign language and literature, Russian language".

Annotation

This article discusses the introduction of media education among primary school children, which has an effective impact on the development of children, the

formation of worldview, and its use in the field of education. Fairy tales about animals are most popular among young children. The moment of recognition attracts children. According to the generally accepted periodization, preschool age is the period of development of the child's personality from 3 to 4 years.

Key words: Preschoolers, welcome to media education, baby.

Kirish

Jamiyat rivoji uchun unda yashaydigan insonlar ma'naviy va aqlan rivojlangan bo'lishi kerak. Inson rivojlanishni qachondan boshlaydi degan o'rinli savol ko'pchilikni o'yantiradi. Bu savolga fan shunchaki javob bermaydi, balki ilmiy faktlarga asoslanib, olingan natijalarga tayanib javob beradi. Jamiyatga sekin qadam tashlayotgan bola atrofida bo'layotgan o'zgarishlarga moslashish va o'zlariga qulay bo'lgan vaziyatlarni yuzaga keltirishlarida kerak bo'ladigan ko'nikmalarni hosil qilish uchun nihoyatda muhim. Bugungi kunda maktabgacha ta'limning bevosita amaliyotida ta'lim jarayonining turli sohalarini birlashtirishga qaratilgan ish usullari tobora ommalashib bormoqda.

Asosiy qism

Boshlang'ich maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish va tarbiyalashda media, ayniqsa, yangi texnologiyalar va multimedia vositalari muhim ahamiyat kasb etadi. Bolalar uchun media vositalari nafaqat axborot manbai bo'lib, balki ularning fikrlash, ijodkorlik, til va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda ham katta rol o'ynaydi. Ammo media vositalarini bolaning yoshiga mos ravishda va mas'uliyatli tarzda ishlatish zarur.

Ta'lim va o'qish jarayonida media vositalari: Bolalar uchun interaktiv ta'lim dasturlari, multfilmlar va animatsiyalar yordamida o'rganish jarayoni qiziqarli va samarali bo'lishi mumkin.

Media vositalari orqali:

Til va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish: Bolalar interaktiv o'yinlar, multfilmlar va audiokitoblar orqali yangi so'zlar o'rganadi, nutqni yaxshilaydi.

Ijodkorlikni rag'batlantirish: Media vositalari bolalarga rang-barang ko'rinishdagi kontentni taqdim etib, ularning tasavvurlari va ijodkorligini rivojlantirishga yordam beradi.

O'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish: Interaktiv media vositalari bolalarga harflarni, raqamlarni o'rganishda, shu bilan birga, oddiy jummalarni tuzishda yordam beradi.

2. Axborot va bilim olishning zamonaviy usullari: Media va texnologiyalar bolalarga nafaqat o'yinlar, balki dunyo haqida yangi axborotlarni taqdim etadi. Masalan:

Tabiat va atrof-muhit haqida ma'lumot olish: Internetda yoki televizion kanalarda bolalarga tabiat, hayvonlar dunyosi, sayyoralar va ularning yashash muhitlari haqida ko'plab kontentlar mavjud. Bu bolalarga ekologik va tabiatni sevish hissini aʻsraydi. Madaniyat va ijtimoiy qadriyatlar: Media orqali bolalar turli madaniyatlar, millatlar va ularning qadriyatlari haqida bilib oladilar. Bu jamiyatda tinchlik va bag'rikenglikni shakllantirishga yordam beradi.

3. Emotsional va ijtimoiy rivojlanish

Mediani tarbiya jarayonida foydalanish bolalarning emotsional va ijtimoiy rivojlanishida ham muhim rol o'ynaydi:

Empatiya va his-tuyg'ularni tushunish: Multifilmlar va hikoyalar bolalar uchun turli hissiyotlar (quvonch, qayg'u, dard)ni tushunishga yordam beradi va empatiya tuyg'usini rivojlantiradi.

Ijtimoiy ko'nikmalarni o'rgatish: Bolalar media vositalari orqali ijtimoiy vaziyatlarni va muammolarni ko'rib, qanday munosabatda bo'lishni, do'stlar bilan o'zaro aloqalarni o'rganadilar.

4. Qiziqarli va samarali o'yinlar

Bolaning rivojlanishiga yordam beradigan o'yinlar ham media vositalaridan biri hisoblanadi. Kompyuter o'yinlari va interaktiv ilovalar:

Masalalarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish: O'yinlarda bolalar o'yin davomida masalalarni yechish, rejalashtirish, vaqti-vaqti bilan qarorlar qabul qilishni o'rganadilar.

Kognitiv rivojlanish: Matematika, logika, ranglarni tanish, shakllarni farqlash kabi ko'nikmalar o'yin orqali rivojlanadi.

5. Keng qamrovli va o'rgatuvchi media kontenti

Bolalarga moslashgan va ta'lim beruvchi kontentlar, masalan, bilim beruvchi multfilmlar, videolar va interaktiv ilovalar ularning ongini rivojlantiradi. Bu turdagi kontentlar:

Tez o'rganish: Bolalar uchun tayyorlangan videolar, masalan, "alfavitni o'rganish", "ranglar va shakllarni o'rganish", interaktiv o'yinlar orqali tez va samarali o'rganishga yordam beradi.

Tarbiyaviy saboqlar: Bolalar uchun tayyorlangan axloqiy hikoyalar va multfilmlar ularni halollik, do'stlik, adolat, hamjihatlik kabi asosiy qadriyatlarni o'rgatadi.

6. Raqamli media vositalaridan ehtiyotkorlik bilan foydalanish

Bolalar uchun media vositalarini tanlashda ehtiyotkorlik zarur. Televizor, internet va boshqa raqamli texnologiyalardan foydalanishda:

Yoshga mos kontent: Bolalarga faqat ularning yoshiga mos va ta'limiy jihatdan foydali kontentlarni ko'rsatish kerak.

Vaqtini cheklash: Bolalarning ekranga sarflaydigan vaqtini cheklash zarur. Ularning kundalik hayotida faqat o'yin yoki media emas, balki tashqi faoliyatlar (sport, ijod, oila bilan vaqt o'tkazish) ham bo'lishi lozim.

Xulosa

Boshlang'ich maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirishda media vositalari ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qilishda yordam beradi. Ular bolalarning kognitiv, emotsional va ijtimoiy rivojlanishiga yordam beradi, lekin media vositalaridan mas'uliyat bilan foydalanish, ularni yoshga mos va ta'limiy jihatdan foydali tarzda tanlash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Radjabova, I. R. (2024). TALABALARNI OLIY TA'LIMGAMOSLACHUVCHANLIK KOMPETENSIYASINING TARKIBIY QISMLARI VA XUSUSIYATLARI. *GOLDEN BRAIN*, 2(12), 165-170.
2. Rustamovna, R. I. (2024). SUBJECT: PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL CONDITIONS OF DEVELOPING COMPETENCE OF STUDENTS'ADAPTABILITY TO HIGHER EDUCATION. *IMRAS*, 7(6), 155-157.

-
3. Xidirova, N. B., qizi Oromova, S. S., & Otajonova, K. R. (2024). MULTIMEDIALI TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIYADA QO 'LLANILISHI. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 157-161.
 4. Xidirova, N. B., & qizi Muqimova, G. Z. (2024). EXCELDA DIAGRAMMALAR BILAN ISHLASH. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 167-171.
 5. Xidirova, N. B., & qizi Nomozova, F. A. (2024). RAQAMLI MATERIALLAR VA INTERAKTIV PLATFORMALAR YORDAMIDA TABIIY FANLARNI O 'QITISH. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 162-166.